

Cuprins

Turnul Negru	9
Revenirea	87
Grădina de cristal	155
Premiul Winshaw	213
Ce mai gogoasă!	273
<i>Mulțumiri</i>	413
<i>Unsprezece surse de inspirație pentru Numărul 11</i>	415

Jonathan Coe

Numărul 11
sau
Mărturii despre nebunie

Traducere din limba engleză și note
de Radu Paraschivescu

POLIROM
2019

Polițistul Pilbeam își petrecea câteva zile din concediul de odihnă anual, dar nu se decuplase de la munca de polițist. Nu voia să se relaxeze, în accepția pe care-o dădea cea mai mare parte a oamenilor acestui cuvânt. După ce trimise mesajul la Scotland Yard de dimineață, trecu puțin pe la supermarketul din cartier ca să cumpere ingredientele pentru cina pe care avea de gând s-o pregătească în seara aceea pentru *inamorata* lui. Pe urmă deschise pachetul de la Amazon pe care i-l livrase poștașul extenuat mai devreme.

Pachetul conținea două DVD-uri care semănau izbitor între ele. Pe coperta primului se vedea un tânăr alb, ciufulit și vag supraponderal, care purta o cămașă viu colorată, cam lălâie și nevărată în pantaloni. Tânărul vorbea la microfon. Titlul DVD-ului era *Mickey Parr – Îți vine să crezi? – Pe scenă și pe cărbuni încinși*. Pe coperta celui de-al doilea se vedea un alt tânăr alb, ciufulit și vag supraponderal, care purta o cămașă viu colorată, cam lălâie și nevărată în pantaloni. Și el vorbea la microfon, iar titlul DVD-ului era *Ray Turnbull – Ultimul la coadă – În direct și scandalos*. Nathan își aminti că văzuse reclame ale ambelor DVD-uri pe afișele din metrourile londoneze în apropierea Crăciunului de anul trecut, laolaltă cu alte șase afișe care făceau reclamă unor DVD-uri cu tineri albi, ciufuliți și vag supraponderali, care purtau cămăși viu colorate, cam lălâie și nevărate în pantaloni. Pentru apariția pe afiș, toți acești bărbați adoptaseră aceeași postură ușor zeflemitoare: de asemenea, se părea că fuseseră cu toții în turneu în anul precedent și își înregistraseră spectacolele ca să poată fi văzute pe aceste DVD-uri de Crăciun.

Lui Nathan i se păruse, încă de atunci, un fenomen interesant. Din câte înțelegea el, nici unul dintre acești bărbați nu era privit ca expert mondial în vreun domeniu de activitate

umană sau ca gânditor public și posesor al unei viziuni cu totul inedite. Cu toate acestea, erau capabili să dispună de sume generoase și să atragă un public remarcabil de mare prin capacitatea de-a comenta dezinvolt – și uneori hazliu – diverse aspecte ale vieții contemporane. Prim-planurile de pe DVD-uri luate la întâmplare din sală înfățișau tineri bine îmbrăcați și, din câte se părea, înstăriți răsând cu hohote la o serie de observații banale despre rolul studiilor de gen sau despre amănuntele interacțiunii sociale de zi cu zi. În noua agendă Moleskine A5 pe care-o cumpărase recent și pe care scrisese „STAND-UP COMEDY“, polițistul Pilbeam copie o observație a lui Hermann Hesse:

„Ce mult le place oamenilor să râdă! Vin de-a valma din suburbii în frigul crâncen, stau la coadă, dau bani și rămân în oraș până după miezul nopții doar ca să râdă o vreme.“

(Reflecții)

Ambele DVD-uri aveau cam optzeci de minute. Se uita la al doilea de aproape o oră când avu revelația. Fusese sigur din capul locului că până la urmă avea să apară o legătură între cei doi bărbați – ceva mai mult decât similitudinea generică a reprezentațiilor date. Iar acum avea dovada.

*

La fel ca majoritatea oamenilor de calibru – și ca majoritatea detectivilor de calibru, până la urmă –, Nathan Pilbeam avea o slăbiciune. O breșă în armură.

Nu era nici alcoolul, nici narcodependența. Era prea tânăr ca să fi avut experiența unei căsnicii ratate sau o fiică adolescentă cu care să aibă raporturi tensionate și problematice. Punctul lui vulnerabil era, de fapt, mult mai simplu decât asta. Era o pasiune neîmpărtășită.

Obiectul amozării lui se numea Lucinda – Lucinda Givings. Era un nume livresc, iar Lucinda era, în multe privințe, o persoană livrescă. Poate că tocmai acesta fusese motivul pentru care era atras de ea. Crescut cu un regim compus din Miss Marple¹ și Lord Peter Wimsey², nu-i venise să creadă ce noroc (sau ce ghinion, depinde cum te uita) avusese să dea peste cineva al cărui domiciliu firesc părea să fie mai degrabă într-una dintre povestirile lor decât în Guildford-ul lui 2013. Avea un fel de-a vorbi protocolar și afectat, care i se potrivea cu felul de-a se îmbrăca. Una dintre rarele ei concesii făcute modernității era că uneori se ducea chiar la cafe-neaua Starbucks unde-i plăcea să tragă și lui Nathan la sfârșitul unei ture lungi. O găseai de obicei acolo pe la sfârșitul după-amiezii, corectând lucrările elevilor. După câteva ocazii în care se mărginiseră doar la un timid contact vizual, Nathan prinsese în cele din urmă curajul de-a începe o discuție.

La fel ca Nathan, și ea avea douăzeci și ceva de ani. Era extrem de drăguță și hotărâtă să n-o arate. Purta pantaloni largi și pulovere inofeme, care nu dezvăluiau nimic despre silueta ei (lăsându-l prin urmare pe Nathan să și-o închipuie după bunul lui plac). Își prindea părul și și-l ținea strâns la spate, încurajându-l prin asta pe Nathan să-și închipuie, în pătimașele lui fantezii nocturne, momentul când și-l desfăcea, și-l scutura și își dădea jos ochelarii cu rame de baga, și când era rândul lui să rostească tradiționala replică „Ah, Lucinda, dar ești frumoasă”. Lucinda era totodată o catolică ferventă. Preda chimie la clasele de gimnaziu ale școlii private de fete din cartier, unde avea reputația unui om care detesta indisciplina și cerea un respect neabătut pentru regulamentul școlar,

1. Personaj vârstnic, cu aptitudini detectivistice, din romanele Agathe Christie.

2. Detectiv diletant din romanele polițiste ale lui Dorothy L. Sayers.

indemnându-i deopotrivă pe elevi și pe colegii de cancelarie să-i spună pe la (lungul și frumosul ei) spate „Severa domnișoară Givings”.

„Am avut-o pe severa domnișoară Givings azi-noapte.”¹ Era gluma care se auzea cel puțin o dată pe săptămână în cancelarie. Însă totul rămânea la stadiul de glumă, fiindcă nimeni nu o avusese, și nici nu părea c-o va avea vreodată, pe severa domnișoară Givings. Cu atât mai puțin Nathan Pilbeam.

Nu conta. Pasiunea polițistului Pilbeam nu era de nivel frust, corporal. Nimic nu l-ar fi încântat mai mult decât să fie primit în patul Lucindei Givings, sau s-o primească în al lui, însă își dădea seama că acesta era un țel îndepărtat și că, între timp, era suficient să-și petreacă timpul cu ea. Iată de ce-și propunea s-o momească la el în apartament în seara aceea, cu perspectiva unor *penne alla puttanesca* și a unei sticle din cel mai bun rosé chilian de la Marks and Spencer's. Avea să fie a treia lor întâlnire, dar prima în care-i gătea; și spera ca asta să producă o anumită dezghețare a obișnuitei sale *froideur*².

Cu toate acestea, când sosi, la 7:30 fix, ținând strâns o sticlă de vin, nu păru deloc destinsă.

— Lucinda, te simți bine? o întreabă Nathan, luându-i haina.

— Ca bărbat, spuse ea, pur și simplu nu poți înțelege cât de pline de stres și de complicații pot fi cele mai simple sarcini. În autobuz, pe drum înapoi, a trebuit să resping atențiile insistente ale unui bărbat care stătea cu picioarele

1. Joc de cuvinte intraductibil: în original „I had Severe Miss Givings last night”; *misgivings* înseamnă „îndoieli” sau „presimțiri de rău augur”.

2. Răceală, atitudine glacială (fr.).

desfăcute – cunoști genul? – și zicea întruna: „Vrei tu locul ăsta, frumi?“, *Frumi! Zi și tu...*

— Știu ce spui.

— Era genul clasic de salahor fără maniere. Cu pantalonii plini de pete.

Se înfioră.

— Câtă lipsă de obraz pe oamenii ăștia! Câtă aroganță!

— Biata de tine. Bea un pahar.

Îi întinse un pahar cu rosé și se duse să aducă niște snacksuri și niște sticksuri din bucătărie. Când se întoarse, Lucinda stătea în picioare la fereastră. Îi explică lui Nathan că-i plăcea să vadă frunzele toamnei cum cad rotindu-se din copaci pe când amurgește. În schimb, privirea lui Nathan se fixase chiar asupra Lucindei. Era impresionat mai ales de rochia ei. Era croită dintr-un material verde-închis și avea o lipsă de formă de-a dreptul eroică. Faptul că o simplă bucată de pânză se pricepea atât de bine nu doar să ascundă contururile corpului cuiva, ci și să dea impresia că respectivele contururi nu existau, nefiind, fără îndoială, decât produsul imaginației unui spectator încins era, își zise el, un veritabil triumf al artei de-a croi haine. Cum făceai una ca asta? Cu cât petrecea mai mult timp cu Lucinda, cu atât își dădea seama mai bine că – indiferent de înălțimile profesionale pe care urma să urce în viitor – aveau să existe mereu întrebări la care nu se putea răspunde și mistere care nu se puteau dezlega.

La cină, vorbiră despre ce făcuse ea la școală. Tihna pauzei de prânz fusese făcută țândări, se părea, de avansurile lipsite de tact ale asistentului de franceză, Monsieur Guignery, care insistase să se așeze lângă ea. Erau deja câteva săptămâni de când Guignery conducea o campanie de flirt de nivel elementar.

— E genul clasic de francez increzător, explică ea, ciugulind nesigur din paste. (Nathan pusese un pic prea mult chili

în sos.) Dac-o să continue mult timp așa, o să trebuiască să mă plâng la direcție.

— Chiar pari ghinionistă, spuse Nathan, cu toate hărțuierile astea. Dar până la urmă, e de așteptat. În fond...

Complimentul se destrămă și se pierdu în neant când Nathan își dădu seama că nu găsea cuvintele pentru ducerea lui până la capăt. Lucinda, în orice caz, își îngădui să lase urma unui zâmbet în colțul gurii ei desăvârșite.

— După părerea mea, răspunse ea, revenindu-și, partea proastă la toți acești neisprăviți ahtiați de sex e că au prea mult timp liber. Prea mult timp ca să se abandoneze acestor... gânduri perturbatoare. E o lipsă de ocupație, o lipsă de sârguință. E mult mai sănătos pentru un bărbat să fie ocupat – așa ca tine. De-aceea reușești să păstrezi măsura în toate.

— E-adevărat, spuse Nathan. Îmi iubesc munca. Și parcă niciodată mai mult ca acum.

— De ce? Lucrezi iar la unul dintre cazurile tale fascinante?

— Sunt încă la-nceput, dar s-ar putea să fi prins un fir. Doi bărbați au murit pe nepusă masă în părți diferite ale Londrei în ultimele săptămâni și cred că e posibil să existe o legătură între morțile lor. Amândoi erau actori de stand-up comedy.

— Actorii de stand-up comedy? își increși Lucinda nasul adorabil. Nu-mi plac – mă rog, nu m-aș apuca să-i omor sau mai știu eu ce –, dar n-am înțeles niciodată cum de atrag atâta lume.

— Păi, știi vechea vorbă din Yorkshire: „gluma e bună pentru cine vrea să râdă“.

— Dar și eu vreau să râd, insistă Lucinda și, ca s-o dovedească, scoase un râset vioi, răsunător, muzical, ca un glissando vesel cântat undeva în depărtare la celestă. Atâta doar că... lumea e atât de tristă, mă tem că nu mă mai distrează nimic,